

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
13/07/2009
EIXIDA NUM. 14179

Conselleria d'Educació
Direcció General d'Ordenació i Centres docents
Il·m. Sr.
Av. Campanar, 32
VALENCIA - 46015 (València)

=====
Ref. queixa núm. 090332
=====

Il·m. Sr.,

Vam rebre en esta institució un escrit signat per la Sra. (...), com a presidenta de l'AMPA del CEIP La Xara, de Dénia (Alacant), que va estar registrat amb el número indicat més amunt.

Substancialment manifestava que el CEIP La Xara va ser inaugurat en el curs 1963-64, per la qual cosa, des de fa més de 10 anys, la comunitat educativa demanava reiteradament a la Conselleria d'Educació que reparara les deficiències existents en les instal·lacions, com també la falta d'espais suficients per a albergar tot l'alumnat. Però, tot i la seua insistència, l'Administració educativa no havia duta a terme cap actuació per a millorar la situació, llevat d'instal·lar-hi tres aules prefabricades.

Que el passat 19 de novembre es va produir un incident a l'escola que va comportar la caiguda d'una porta del bany damunt una xiqueta de 3 anys, per la qual cosa la direcció del centre va instar els Servicis Territorials d'Educació a Alacant perquè girara una inspecció tècnica a un edifici per a valorar la seguretat d'aquell.

Que, arran de la visita que van realitzar dos tècnics de la Direcció territorial, es va prendre la decisió, juntament amb l'ajuntament, de tancar immediatament l'edifici i reubicar l'alumnat en dependències municipals fins que concloguera la instal·lació d'aules prefabricades.

Que la comunitat escolar solament tenia constància que, previ informe dels servicis tècnics de la Direcció Territorial d'Alacant: "s'han detectat greus deficiències en l'edifici CP La Xara de Dénia, com també en els antics habitatges de mestres habilitats actualment per a ús escolar, que poden comportar riscos per a la seguretat i integritat de la comunitat educativa del centre esmentat. Estes deficiències afecten la coberta, el fals sostre, els murs, la instal·lació elèctrica de

l'edifici principal, com també les llindes, bigues i biguetes dels antics habitatges de mestres”, es van desallotjar els edificis.

Que el 14 de gener va visitar l'escola l'inspector de zona i va donar instruccions per a traslladar l'alumnat a l'aulari prefabricat, però no tenia el vist-i-plau de la direcció del centre ni de l'AMPA, ja que les aules provisionals no havien estat construïdes completament, així que finalment el trasllat es va dur a terme els dies 29 i 30 de gener, però el dia 2 de febrer els alumnes no van entrar en les instal·lacions perquè l'AMPA considerava que les aules prefabricades també tenien molts desperfectes i deficiències, i per això exigien que es tancara definitivament el recinte mitjançant 4 portes antipànics per a impedir que els corredors donaren directament a l'exterior, s'eliminaren fuites en banys, s'hi instal·lara llum en totes les aules, es retiraren les xapes metàl·liques afilades en totes les portes, es revisaren els aparells d'aire condicionat, etc.

Que les seues demandes no van ser ateses i les instal·lacions provisionals no observaven totes les mesures de seguretat i les condicions adequades per a desenvolupar correctament la tasca docent. I consideraven que la solució idònia hauria de passar per la remodelació del vell edifici escolar. Així mateix, desconeixien el calendari d'actuacions previst per l'Administració educativa per a assegurar la possible construcció d'una escola nova, si s'escau.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa i li'n vam donar trasllat de conformitat amb el que determina l'article 18.1 de la llei esmentada, a fi de contrastar les al·legacions formulades per la persona interessada, li demanem que, ens remetera informació suficient sobre la realitat d'aquelles i de la resta de circumstàncies concurrents en este supòsit, i que fera extensiu el seu informe a concretar la situació de l'alumnat del CEIP La Xara de Dénia i les previsions existents, si n'hi ha, de construir un CEIP nou.

El conseller d'Educació ens va donar trasllat de l'informe remès per la Direcció General d'Ordenació i Centres Docents, el tenor literal del qual és el següent:

“1.- Per la seua complexitat ha sigut absolutament necessari demanar informes de la Direcció Territorial d'Educació d'Alacant, raó per la qual no ha pogut elaborar-se el present dins dels terminis establits.

2.- De conformitat amb la seqüència de fets i assumptes descrits en l'escrit de queixa, es comunica:

a.- Com a antecedents cal assenyalar que, certament, la comunitat educativa del centre, al llarg dels últims anys, ha sol·licitat la reforma i millora de les instal·lacions. Pel que es referix a les reformes cal fer constar que, en alguns casos -com era la reparació de goteres i clivells del sostre, i substitució de finestres-, segons informes de la Unitat Tècnica de Construccions de la Direcció Territorial d'Educació d'Alacant, corresponien a obres de manteniment i, en conseqüència, havien de dur-se a terme per l'Ajuntament. Pel que fa a la carència d'espais, les competències eren de l'administració educativa autonòmica i això va ser motiu de la instal·lació d'aules prefabricades.

b.- El dia 4 de desembre de 2008, va caure una porta dels lavabos i personal tècnic pertanyent a la Unitat Tècnica de Construccions de la Direcció Territorial d'Educació d'Alacant va girar visita d'inspecció a les instal·lacions observant que, efectivament, calia millorar les condicions de seguretat.

c.- Per tal motiu, el dia 9 de desembre de 2009 es va celebrar una reunió del director

Territorial d'Educació i el personal tècnic de la U.T. referenciat en el punt anterior amb la direcció del centre, el regidor d'Educació de Dénia i l'alcalde de la Xara. En la mateixa es va informar que el centre havia de ser desallotjat i les causes. Es va decidir que l'alumnat i el professorat havia de reubicar-se en aules prefabricades.

d.- Després d'estudiar distintes opcions per a la ubicació de les aules prefabricades, d'acord amb l'Ajuntament, es va decidir la col·locació de les mateixes en un solar limítrof al centre, per a així evitar la tala d'arbres del pati del mateix. Així mateix es va acordar amb l'Ajuntament que la Conselleria es faria càrrec de l'execució de la solera sobre la qual s'instal·laren les aules, a pesar de ser esta actuació competència de l'Ajuntament.

e.- Durant els mesos de desembre de 2008 i gener de 2009 la U.T. va realitzar visites de supervisió, tant de l'execució de la solera com de la instal·lació de les aules, retardant-se la terminació de les mateixes atés que es va acordar amb l'Ajuntament el trasllat de les aules prefabricades -ja existents- d'educació infantil, i així tindre tot l'alumnat en un mateix recinte.

f.- Paral·lelament, durant visita cursada per la Inspecció Educativa el 14 de gener de 2009, a la vista de les condicions en què s'estaven impartint les classes, es va programar, junt amb la direcció del centre, el trasllat d'equipament durant els dies 19 i 20 de gener i l'inici de les activitats en les noves aules prefabricades, el dia 21 per a l'alumnat de primària i a continuació per als d'infantil.

g.- Arribat el moment es va constatar que a causa de les pluges i prolongació dels treballs de muntatge d'aules i condicionament del terreny, no es donaven les condicions necessàries per a realitzar el trasllat i posterior inici de les classes. A la vista d'això, es va acordar amb la direcció del centre i l'aprovació del Consell Escolar que el trasllat es realitzara quan l'estat de muntatge de les instal·lacions ho permetera.

h.- El 30 de gener de 2009, la U.T., en visita d'inspecció per a comprovar l'estat de les aules prefabricades, va detectar una sèrie de deficiències consistents en la falta de portes antipànic en els corredors, falta de llum en lavabos, pèrdues d'aigua i substitució de reblades metàl·liques tallants en les portes. Es va donar part a l'empresa responsable del muntatge i col·locació (ALGECO), els quals es van comprometre a esmenar-ho immediatament.

i.- El dia 3 de febrer, en una altra visita de seguiment, la U.T. va procedir a inspeccionar totes les deficiències detectades junt amb el responsable d'ALGECO, la directora i el cap d'estudis del centre. Els operaris de l'empresa estaven esmenant les incidències i es va assegurar que estarien acabades a primera hora de l'endemà.- Durant esta visita es va poder comprovar que l'alumnat no havia iniciat les classes i que part d'ell, junt amb els seus pares, havien ocupat de manera irresponsable l'edifici principal afectat per orde de desallotjament. Es va indicar que, per la seua seguretat, havien d'abandonar l'edifici.

j.- Entre els dies 5 i 6 de febrer de 2009 la direcció del centre va confirmar que s'havien esmenat quasi totes les deficiències i que s'havien pogut iniciar les classes correctament, a falta de prova d'estanquitat, prova que no es va poder realitzar perquè els pares i alumnes romanien en les aules. A més, es va indicar que, com eixos dies amenaçava pluja, es podria comprovar si s'havien eliminat les goteres. La Inspecció Educativa va comprovar que, efectivament, a partir del dia 5 les classes s'estaven desenvolupant amb normalitat.

k.- En última visita realitzada per la U.T., realitzada el 13 de març de 2009 i en la seua presència, l'empresa ALGECO va realitzar la prova d'estanquitat i es va comprovar el correcte segellat de les goteres.

l.- Com es pot comprovar per tot el que antecedit, determinades sol·licituds si que han sigut ateses i les instal·lacions provisionals tenen totes les mesures de seguretat establides, amb vista que es desenvolupen les tasques docents amb normalitat.

m.- S'està d'acord amb què la solució idònia és disposar d'unes noves instal·lacions i en este sentit cal precisar:

- en el Mapa Escolar de 1996 el centre de referència tenia previst un perfil de 2 unitats d'educació Infantil més 3 unitats d'educació primària;
- davant del creixent i significatiu augment de la demanda el perfil ha sigut canviat a 3 unitats d'educació infantil més 6 unitats d'educació primària;
- les obres per a la construcció d'un nou col·legi van ser incloses en el Pla CREAESCOLA;
- el programa de necessitats l'obra ja ha sigut firmat; i,

l'expedient, al dia de la data, està en fase de recaptació de documentació per a la cessió

de parcel·la, estant previst procedir, posteriorment, a l'encàrrec de redacció de projecte bàsic i la resta de fases que facen realitat la disposició de les noves instal·lacions”.

La interessada, a qui vam donar trasllat de la comunicació rebuda, no va formular al·legacions i per això resollem l'expedient amb les dades que hi consten. En este sentit, li demane que considere els arguments que li expose seguidament i que constituïxen els fonaments de la resolució amb què concloem.

La progressiva incorporació dels menors en el sistema educatiu constituïx un èxit de les societats occidentals que ha culminat, a la fi del segle passat, amb l'extensió, quasi total, del dret a l'educació de tots els xiquets i les xiquetes immersos en el tram definit com d'escolarització obligatòria. L'accés a la informació, la cultura i la formació, juntament amb la possibilitat d'adquisició de valors compartits de contingut ètic i cívic, es troben en la base de les finalitats educatives de les societats modernes. Precisament per això, l'obligatorietat i la gratuïtat de l'educació bàsica constituïxen un dels puntals dels actuals estats del benestar a Europa, s'han incorporat al patrimoni cultural comú i es consideren un dels elements més transformadors de les nostres societats.

Esta extensió del dret a l'educació a tots els menors compresos en un tram d'edat ben definit ha determinat que els problemes del sistema educatiu no es concentren ja tant en la tasca d'universalitzar l'educació bàsica sinó més aviat en la tasca de millorar la qualitat de l'educació oferida a l'alumnat, amb la qual cosa s'aconsegueix assolir les màximes quotes possibles de poder qualificador del sistema educatiu.

Entre els mots factors que han de coadjuvar a la consecució d'una educació de qualitat resulta innegable el paper d'evident protagonisme que tenen les instal·lacions escolars quant a àmbit material en què ha de produir-se el desenvolupament de la funció docent, ja que posa a disposició de la comunitat educativa els recursos materials necessaris perquè es desenvolupe correctament. Per això, tal com ha declarat esta institució en reiterades i contínues recomanacions, que es troben contingudes en els diversos informes anuals presentats a les Corts Valencianes, una educació de qualitat exigix –en primer lloc- que els centres docents disposen dels equipaments necessaris d'acord amb les seues característiques i circumstàncies específiques. Des d'este punt de vista, correspon a les diverses administracions implicades en l'organització i la programació de l'activitat escolar garantir l'accés a tothom, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat tot disposant els recursos necessaris que permeten als centres escolars satisfer les necessitats educatives del seu alumnat, fixades per les disposicions legals vigents actualment. En este sentit, no es pot obviar que la posada en marxa d'accions educatives que afavorisquen la formació integral de l'alumnat i el seu l'èxit passa, moltes vegades, per dotar adequadament els centres amb els mitjans materials escaients (biblioteca, aules de suport, aules d'informàtica, gimnàs, ...).

La necessitat, anteriorment al·ludida, de promoure a través de les instal·lacions escolars la qualitat de l'educació imposa la conclusió que, si bé és legítim el recurs a l'escolarització de l'alumnat en centres educatius integrats, totalment o parcialment, per mòduls prefabricats, perquè constituïx una solució a la qual

l'administració hauria de recórrer solament amb caràcter residual i, en tot cas, provisional, mentre s'adopten les mesures oportunes que permeten l'escolarització dels menors estudiants en centres dotats d'instal·lacions definitives, atesa la manifesta incapacitat de les estructures prefabricades o deficientes absolutament com en el cas que ens ocupa per a assegurar les condicions bàsiques idònies que promouen l'adequada satisfacció del dret a l'educació de qualitat.

L'educació que s'oferix a l'alumnat matriculat en el CEIP La Xara, en este sentit, és una educació que, d'acord amb la mateixa normativa vigent a este efecte, no és susceptible d'assolir el nivell de qualitat previst, per no haver-se posat a disposició del correcte desenvolupament de la funció docent aquelles infraestructures que la mateixa legislació considera mínimes per a assegurar una educació de qualitat; el dret a una educació de qualitat del qual són titulars, cal que no ho oblidem, tots els menors de la nostra comunitat.

Una educació de qualitat imposa a l'Administració educativa l'obligació que els centres docents estiguen dotats del personal i dels recursos educatius i materials necessaris i que els edificis escolars reunisquen els requisits mínims previstos en la legislació vigent; d'ací deriva l'obligació pública d'adequar-los a les previsions legals que garantisquen la satisfacció del dret de tothom a una educació que òbviament no s'ha produït en el CEIP La Xara de Dénia, les instal·lacions del qual, amb una antiguitat de més de 20 anys, ideades per a albergar l'alumnat de l'antiga EGB, no han estat adaptades a les necessitats i previsions previstes amb caràcter general en la LOGSE.

No se li escapa, a esta institució, que la posada en marxa de la reforma educativa que s'està duent a terme aprofitant les infraestructures existents per a adaptar els espais escolars comporta l'adaptació d'estos al sistema educatiu implantat per la LOGSE i comprén que hi haja etapes de provisionalitat, però estes etapes no poden allargar-se indefinidament ja que això perjudica la qualitat de l'ensenyament de l'alumnat que ha de suportar-les i els col·loca en una situació de desigualtat respecte de la resta de l'alumnat i és per això que si els tràmits no són àgils es corre el risc que fins i tot passen tota l'etapa educativa obligatòria en situació de provisionalitat.

La implantació de la LOGSE exigix que els centres docents disposen dels equipaments necessaris de conformitat amb les seues característiques específiques i l'Administració valenciana, en la mesura que té atribuïdes totes les competències per a la regulació i l'administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, està obligada a garantir a tothom l'accés en condicions d'igualtat real i efectiva a un ensenyament de qualitat i disposar els recursos necessaris que permeten adaptar la xarxa de centres a les necessitats fixades per la llei i vetlar perquè no es prolonguen en el temps les etapes de provisionalitat, i garantir que tots els centres, i entre estos el CEIP La Xara de Dénia, en tot cas i de conformitat amb l'art. 58 de la LOGSE, estiguen dotats dels recursos educatius, materials i humans necessaris.

Ara bé, la conversió d'allò que hauria de ser una situació excepcional i transitòria en un estat de coses que es prolonga durant anys és una circumstància que no pot rebre per part d'esta institució la consideració d'una actuació pública regular.

La situació denunciada en la present queixa pel president de l'AMPA sobre les deficientes instal·lacions del CEIP La Xara i que la mateixa Administració educativa reconeix ha de ser posada de manifest per esta institució, ja que no es tracta de censurar l'incompliment per part de l'Administració de les condicions ideals o màximament idònies per a un adequat desenvolupament de l'activitat docent, sinó que, per contra, es tracta de la infracció de deures que li són, senzillament, bàsics.

De conformitat amb tot el que hem dit més amunt i allò que hi ha previst en l'art. 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem a la Conselleria d'Educació la RECOMANACIÓ que, en l'àmbit de les seues competències, adopte totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calguen per adaptar les instal·lacions del CEIP La Xara de Dénia als requisits exigits en la LOGSE i que, mentrestant, duga a terme les actuacions necessàries per a pal·liar les deficiències observades en les seues instal·lacions.

I que adopte totes les mesures organitzatives i pressupostàries necessàries per a accelerar i concloure, en els terminis projectats i més breus possibles, la construcció de les noves instal·lacions definitives previstes per a La Xara, segons es fa constar en el seu informe, i que amb això minimitze el període d'estada de l'alumnat en aules prefabricades instal·lades.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana